

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/4029.**

Benyújtás dátuma: **2023-05-16 21:42**

Parlex azonosító: **11MS62510001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Dr. Pintér Sándor, belügyminiszter**

Törvényjavaslat címe: **A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról**

A Kormány nevében benyújtom a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2023. évi törvény

a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról

1. §

(1) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 2. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdésben felsorolt feladatok közül]

„a) a Kormány az a), az f) és az m) pontban, valamint a (2a) bekezdésben foglaltak figyelembevételével az i) pontban;”

[meghatározott feladatokat látja el.]

(2) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 2. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az (1) bekezdés i) pontja szerinti adatgyűjtés magában foglalja a népszámlálás és mikrocenzus útján történő – különösen a 28/A. § (1c) és (1d) pontja szerinti háztartási kutakra vonatkozó – adatgyűjtést is, amelynek elrendeléséről és végrehajtásáról az Országgyűlés, valamint a Központi Statisztikai Hivatal gondoskodik.”

2. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény a következő 2/A. §-sal egészül ki:

„2/A. §

(1) A vízkészlet fenntartása és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése érdekében a Kormány feladata az ország területének vízkészlet-védelmi szempontból történő vizsgálata tudományos és monitoring módszerek segítségével, valamint e vizsgálat eredményeként a vízkészlet-védelmi országtérkép elkészítése. A vízkészlet-védelmi országtérkép meghatározza

- a) a vízkészlet-védelmi szempontból kockázatos területeket és
- b) a vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentes területeket.

(2) A vízkészlet-védelmi országtérképet az országos vízügyi igazgatási szerv a vízügyi hatóság központi szervének bevonásával készíti el, valamint legalább vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési ciklusonként, illetve rendkívüli környezeti körülmények esetén szükség szerint tudományos és monitoring módszerekkel felülvizsgálja. Ha a felülvizsgálat eredménye alapján az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti besorolás megváltoztatása szükséges, az országos vízügyi igazgatási szerv új vízkészlet-védelmi országtérképet készít.

(3) Az országos vízügyi igazgatási szerv a vízkészlet-védelmi országtérképet, továbbá az annak elkészítése során alkalmazott tudományos és monitoring módszerek összefoglalóját a Hivatalos Értesítőben, valamint a vízügyi hatóság központi szervének honlapján történő közzététel érdekében a vízgazdálkodásért felelős miniszternek továbbítja. A vízgazdálkodásért felelős miniszter a vízügyi

hatóság központi szerve útján intézkedik a vízkészlet-védelmi országtérkép, valamint az annak elkészítése során alkalmazott tudományos és monitoring módszerek összefoglalójának közzétételéről.”

3. §

(1) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28/A. § (1a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1a) A vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területeken a mezőgazdasági öntözési célú, ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő kút létesítését, üzemeltetését és megszüntetését előzetesen be kell jelenteni az öntözési igazgatási szerv részére. A bejelentett vagy vízjogi engedély alapján működő mezőgazdasági kút a víz mennyiségének mérését biztosító digitális kútvízmérő alkalmazásával üzemeltethető.”

(2) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28/A. §-a a következő (1c)–(1f) bekezdéssel egészül ki:

„(1c) A háztartási vízigényt kielégítő, ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő kút (a továbbiakban: háztartási kút) létesítését, üzemeltetését és megszüntetését – az (1d) bekezdésben foglalt kivétellel – előzetesen be kell jelenteni a vízilétesítmény helye szerint hatáskörrel rendelkező vízügyi hatóság részére.

(1d) Nem szükséges vízjogi engedély és bejelentés a vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területeken a háztartási kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez.

(1e) Az (1c) és (1d) bekezdés szerinti háztartási kút tekintetében a vízügyi hatóság ellenőrzést kizárólag hivatalból végez.

(1f) A vízügyi hatóságot terheli a bizonyítási kötelezettség annak megállapítása kapcsán, hogy az (1c) és (1d) bekezdés alapján bejelentés vagy vízjogi engedély nélkül létesített háztartási kút az (1c) és (1d) bekezdésben meghatározott feltételeknek nem felel meg.”

4. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 29. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól az a létesítő vagy üzemeltető, aki – a 45/N. § (2) bekezdésben meghatározott kivétellel –

- a) a 45/O. § (2) bekezdésében meghatározott háztartási kutat létesített, vagy
- b) a 45/O. § (2) bekezdésében meghatározott háztartási kút kivételével engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Vgtv.mód3.) hatálybalépését megelőzően felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha a vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárást 2023. december 31-ig kérelmezi.”

5. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45/N. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„45/N. §

(1) A 2024. január 1. előtt létesített, ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő mezőgazdasági öntözési célú kút fennmaradásához nem szükséges vízjogi engedély és bejelentés.

(2) Mentesül a 29. § (4) bekezdése szerinti vízgazdálkodási bírság megfizetése alól az (1) bekezdés szerinti mezőgazdasági öntözési célú kút üzemeltetője.

(3) Az üzemeltető felelős azért, hogy a felszín alatti vizet – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – csak olyan mértékben vegye igénybe, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlódás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények. A vízügyi hatóság, valamint a felszín alatti vizek vagyongazdálkodója e kötelezettség betartását ellenőrizheti. Ha az üzemeltető vízhasználata veszélyezteteti más engedélyezett vízhasználatok biztosítását vagy károsítja a felszín alatti vízkészleteket, a vízügyi hatóság hivatalból, vagy a felszín alatti vizek vagyongazdálkodójának kezdeményezésére az üzemeltetőt a szükséges mértékben megelőző, valamint kárelhárító intézkedések megtételére kötelezi.”

6. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény a következő 45/O. §-sal egészül ki:

„45/O. §

(1) Nem szükséges vízjogi engedély és bejelentés a 2024. január 1. előtt

a) a létesítéskor hatályos jogszabály előírása ellenére engedély nélkül vagy

b) engedélytől eltérően

létesített háztartási kútra.

(2) Az (1) bekezdés szerinti háztartási kút esetében a 29. § (7) bekezdés a) pontja szerinti vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárást nem kell lefolytatni.”

7. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény X. Fejezete a következő 46. §-sal egészül ki:

„46. §

A 2/A. § (3) bekezdése szerinti vízkészlet-védelmi országtérképet, valamint az annak elkészítése során alkalmazott tudományos és monitoring módszerek összefoglalóját első alkalommal 2023. augusztus 31-ig kell közzétenni.”

8. §

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

9. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő ötödik napon lép hatályba.

(2) Az 1–6. §, a 8. § és az 1. melléklet 2024. január 1-jén lép hatályba.

1. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. melléklete a következő 36. ponttal egészül ki:

„36. háztartási vízigény: a természetes személy évi 500 m³-t meg nem haladó mértékű vízhasználata, amelynek célja

a) ivóvíz-ellátás, vagy

b) személyes és a háztartás vezetésével összefüggő vízszükséglet

biztosítása, függetlenül a kút létesítési helye szerinti ingatlan tulajdoni viszonyaitól és az ingatlan fekvésétől.”

Általános indokolás

Az éghajlatváltozás következtében hazánk időjárását is jelentős mértékben érintik a szélsőséges időjárási események, a hőhullámok, az aszályok. Az éghajlatváltozás okozta szárazabb időszakok miatti károk nem csak az intenzív mezőgazdasági termeléssel érintett, valamint a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken jelentkeznék, hanem a háztartások családi, háztáji kertjeiben is. Az államnak – összhangban a fenntartható fejlődés környezeti, társadalmi és gazdasági követelményrendszerével – a természeti környezet, az emberi élet és egészség védelme érdekében egyaránt kötelessége a lakókörnyezet zöld vegetációjának fenntartását szolgáló tevékenységek támogatása, és ennek keretében a lakosság stabil vízhozzáféréseinek elősegítése.

A törvényben meghatározott vízmennyiséget termelő, így egyértelműen azonosítható háztartási kutak használata a zöld vegetáció fenntartása mellett mérsékli a vezetékes víz felhasználását, ez pedig – különösen a csapadékhiányos és ezért intenzív vezetékesvíz-felhasználást igénylő időszakban – hozzájárul a lakosság biztonságos vízellátásához.

A jogalkotó ezért a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvénynek a vízkivételekkel összefüggő módosításáról szóló törvény 1. §-a és 4. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításáról szóló 13/2018. (IX. 4.) AB határozatban foglaltak figyelembevételével állapítja meg a háztartási kutak vízjogi engedélyezésére, bejelentésére vonatkozó szabályrendszert. A szabályozási javaslatnak négy fő eleme van, amelyek az AB határozattal érintett, az Országgyűlés 2018. július 20-i rendkívüli ülésnapján elfogadott, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvénynek a vízkivételekkel összefüggő módosításáról szóló törvény (korábbi T/384. számú törvényjavaslat) tartalmától lényegesen különböznek, egyidejűleg garanciális jellegűek.

A törvényjavaslat a vízbázisok védelme, a vízkészlet fenntartása és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése érdekében a Kormány feladatákként határozza meg a tudományos szempontú vízkészlet-védelmi országtérkép elkészítését és a hivatalos lapban való közzétételét. A törvényjavaslati szabályozás egyik kiindulópontja az említett országtérkép, amely elhatárolja az ivóvizet biztosító karszt képződményeket és ivóvízbázis-védelmi védőterületeket az egyéb övezetektől.

A törvényjavaslat másik sarokpontja a háztartási vízigényt kielégítő kút terminus technicus bevezetése a háztartási vízigény fogalmának egyidejű meghatározásával. A háztartási vízigény a természetes személy évi 500 m³-t meg nem haladó mértékű, ivóvíz-ellátási célú vagy a személyes és a háztartásban felmerülő vízszükségletét kielégítő vízhasználatot jelenti. E definíció megállapításával a törvényjavaslat a vízkivételre mennyiségi korlátot rögzít. Az új szabályozás tehát

a házi vízigényt kielégítő, sekély mélységű kutakra terjed ki.

A szabályozás kiterjed arra az esetre is, amikor a természetes személy a háztartási vízigényét szolgálati, munkavállalói vagy bérleti jogviszony, illetve egyéb jog alapján életvitelszerűen használt idegen tulajdonú ingatlanon elégíti ki (tehát állami, önkormányzati, vállalati szolgálati lakáshoz vagy bérelt ingatlanhoz tartozó háztartási kút használatával). A szabályozás a belterületi, külterületi és zártkerti ingatlanokon lévő háztartási kutakra egyaránt vonatkozik (tehát a tanyákon háztartási célú használatot biztosító kutakra is). A háztartási vízigény a természetes személyek részéről a háztartásban felmerülő vízhasználatot jelenti, amely jellemzően az ingatlanhoz tartozó kiskert és gyepterület locsolása, az építmények és az ingóságok időszakos tisztítása, karbantartása, a saját és családi fogyasztásra termesztett növények öntözése, a háztáji (saját és családi fogyasztásra tartott) állatok itatása és ellátása.

A törvényjavaslat harmadik alappillére pedig az, hogy a szabályozás tárgyát képező háztartási kút talpmélysége az ötven métert nem haladja meg és az első vízzáró réteget nem éri el. E kettős feltétel biztosítja, hogy a háztartási kút semmiképpen ne érintsen a vízzáró réteg áttörésével ivóvízbázist. A vízzáró réteg elérése ugyanis azt a kockázatot jelentené, hogy a talajvíz és a vízzáró réteggel elválasztott mélyebb, ivóvíz minőségű rétegek vízkészlete összekapcsolódik, így a felszínről a már szennyezett talajvíz a kút mentén lejuthat a mélyebb rétegekbe, ami akár az ivóvíztermelő kutakat is elérheti.

A jelenlegi ismeretek szerint Magyarországon általánosan ötven méter a talajvízbázis mélységi határa, és a legfeljebb ötven méter talpmélységig létesített kutak biztosan talajvíz-kutak. Az első vízzáró réteg mint együttes feltétel meghatározásával ötven méteres mélységen belül is korlátot állít fel a törvényjavaslat, ugyanis e vízzáró réteg elérése esetén már más szabályozási kategóriába és eljárási körbe kerül a kút.

A törvényjavaslat a kútból kitermelt víz mennyiségének és felhasználási céljának, a kút maximális mélységének és azon belül az első vízzáró rétegnek mint speciális mélységi határnak a rögzítésével, valamint a kút létesítési helyének ivóvízbázis-védelmi szempontból történő kategorizálásával és e kategóriák országtérképen történő nyilvános megjelenítésével garanciális rendelkezéseket állapít meg. E rendelkezések biztosítják, hogy a vízbázist jelentő rétegekbe a kútból ne jusson szennyeződés és az ivóvízbázis így ne csökkenjen, valamint, hogy a vízkivétel mennyiségi keretek között maradjon. Az elővigyázatosság elvével összhangban tehát a szabályozás még annak elvi lehetőségét is kizárja, hogy a környezet állapotromlásának akár csak a kockázata felmerülhessen.

Annak érdekében továbbá, hogy az állam és a vízbázis védelméért felelős hatóságok területi alapú, részletes és az ország egészére kiterjedő információval rendelkezzenek a háztartási kutak elhelyezkedéséről és számosságáról, a törvényjavaslat előírja, hogy a lehető legteljesebb körű adatfelvételt biztosító módon, a népszámlálás és a mikrocenzus alkalmával is szükséges e tárgykörben is a statisztikai célú adatgyűjtés.

A törvényjavaslat a hivatkozott szabályokat arra figyelemmel vezeti be, hogy a 13/2018. (IX. 4.) AB határozat a felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény engedély nélküli létrehozását nyolcvan méter mélységig mennyiségi korlátozás nélkül aggályosnak ítélte. A törvényjavaslat új szabályai ezért a sekély talpmélységű, talajvizet termelő kutakra engednek csak könnyítést ötven méter mélységig, míg a mélyebb, réteg- vagy karsztvizet termelő kutakra továbbra is érvényes a hatályos szabályozás, az engedélyezési kötelezettség.

A törvényjavaslat a vízkészlet-védelmi szempontból védendő területek országtérképe alapján fő szabályként azt rögzíti, hogy a definiált célú és limitált mennyiségű vízhasználatot biztosító háztartási kutak a vízügyi hatóságnak történő bejelentéssel létesíthetők, üzemeltethetők és szüntethetők meg. Az országtérkép alapján vízkészlet-védelmi szempontból kockázatot nem jelentő területeken viszont a meghatározott ismérveknek megfelelő háztartási kutak engedélyezési kötelezettségének fenntartása nem elengedhetetlen, mert ezek a kutak nem okoznak számottevő környezeti hatást, továbbá nem veszélyeztetik sem az ivóvízellátást biztosító jelenlegi, sem a távlati vízbázisok jó minőségét, sem pedig az azokból történő vízkivételt.

A 2024. január 1. előtt engedély nélkül létesített, ötven méternél nem mélyebb és vízzáró réteget nem érintő háztartási kutakat a jogalkotó teljes körűen mentesíti az engedélyezési kötelezettség alól. A törvénymódosítás így a hatálybalépése előtt létesített, korábban engedéllyel nem rendelkező, 50 méternél nem mélyebb, vízzáró réteget el nem érő háztartási kutakat jogszerűen létesítettnek minősíti. Ennek jogpolitikai indoka az, hogy 1964-ig gyakorlatilag korlátozás nélkül lehetett magántulajdonú telken háztartási célú kútat fúrni, majd 1964 és 1992 között is csak meghatározott feltételeket kellett teljesíteni az ingatlanon belüli ásott, háztartási célú kút létesítéséhez, átalakításához. Ezt követően, 1992-től bizonyos vízmennyiség felhasználása esetén kellett a jegyző engedélyét kérni háztartási célú kút létesítéséhez, használatbavételéhez és megszüntetéséhez (a háztartási vízszükségletet napi 1,5 m³ mennyiségig kielégítő, karszt- és rétegvíz-készletet nem érintő, kizárólag talajvizet felhasználó kúthoz). A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1996-tól vezette be a kutak építéséhez, átalakításához, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez a vízjogi engedélyt.

A kutak legitimitását tehát a létesítés időpontja határozza meg, a létesítés pontos időpontja azonban sok esetben kétséges.

A jogalkotói szándék kifejezetten és célzottan a családi háztartások, a háztáji gazdaság, a ház körüli kert vízigénye kielégítésének könnyítésére, ezáltal az emberi élet alapegysége, a család jólétének elősegítésére irányul. A jogalkotó az új szabályozással az Alaptörvény XX. cikkében és XXII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat kívánja érvényre juttatni, ezért a törvényjavaslat a természetes személy vízhasználók korlátozott mértékű vízhasználatára vezeti be az új előírásokat. A háztartási kutak fennmaradásának, illetve létesítésének elősegítése az ivóvízhez való hozzáférés biztosítását két módon is szolgálja: egyrészt – megfelelő víztisztító eszközök alkalmazása esetén – közvetlenül is, másrészt pedig azáltal, hogy ha az ingatlantulajdonosok a kertek locsolására nem a vezetékes

vizet, hanem a kutakból nyert vizet használják, ezáltal ösztársadalmi szinten is számottevő mértékben megkímélik és hozzáférhetőbbé teszik az egészséges ivóvizet. Az Alaptörvény e rendelkezései az emberi élet és a családi otthon védelmét szolgálják, amely érdekek szembe állíthatóak az Alaptörvény szintén jelentős, természetvédelmet célzó P) cikke (1) bekezdésének előírásaival.

A törvényjavaslat a pontosan meghatározott háztartási kutak körén kívül az egyéb, felszín alatti vízkivételt biztosító (gazdasági, ipari, kereskedelmi célú) vízilétesítményekre vonatkozó engedélyezési szabályokon nem változtat, azoknál fenntartja az engedélyezési kötelezettséget.

Mezőgazdasági öntözési kutak esetében a vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területeken az ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő kutakat az öntözési igazgatási szervként eljáró Nemzeti Földügyi Központhoz tett bejelentéssel lehet létesíteni, üzemeltetni vagy megszüntetni. Az e feltételeknek meg nem felelő – különösen a vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatosként meghatározott – területek vonatkozásában a vízjogi engedélyezési eljárást le kell folytatni. A bejelentett vagy vízjogi engedély alapján működtetett mezőgazdasági kút a víz mennyiségének mérését biztosító digitális kútvízmérő alkalmazásával üzemeltethető.

Mezőgazdasági öntözési kutak vonatkozásában a törvénymódosítás rögzíti, hogy a 2024. január 1. előtt létesített, az ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő mezőgazdasági öntözési célú kút fennmaradásához nem lesz szükség vízjogi engedélyre vagy bejelentésre.

Az ötven méter talpmélységet meghaladó vagy az első vízzáró réteget áttörő mélységű *mezőgazdasági öntözési célú kút* létesítésére vagy a korábban létesített kút fennmaradására vízjogi engedélyezési eljárás alapján lesz csak lehetőség.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

Annak érdekében, hogy az állam és a vízbázis védelméért felelős hatóságok területi alapú, részletes és az ország egészére kiterjedő információval rendelkezzenek a háztartási kutak, mezőgazdasági öntözési célú kutak elhelyezkedéséről és számosságáról, a törvényjavaslat előírja, hogy a lehető

legteljesebb körű adatfelvételt biztosító módon, a népszámlálás és a mikrocenzus alkalmával is szükséges e tárgykörben is a statisztikai célú adatgyűjtés.

2. §

A háztartási kutak bejelentési, illetve engedélymentes körbe sorolásának alapja a vízkészlet-védelmi szempontból kockázatos, illetve kockázatmentes területek országtérképe. Ezzel kapcsolatban a törvényjavaslat rögzíti, hogy a Kormány feladata az ország területének tudományos szempontok alapján történő felmérése, és az e vizsgálat eredményének megfelelő országtérkép közzététele a Hivatalos Értesítőben. Garanciális jelentőségű rendelkezés, hogy az országtérképpel együtt közzé kell tenni az annak elkészítése során alkalmazott tudományos és monitoring módszerek összefoglalását is. Így az állampolgárok mindezek alapján tájékozódhatnak a tervezett háztartási kút létesítési helyét illetően.

A felszín alatti vízkészletek földtani okokból folyamatosan mozognak, ezért kiterjedésük és mennyiségük is változik. Emiatt a vízkészlet-védelmi szempontból kockázatos és kockázatmentes területeket meghatározó országtérképet vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési ciklusonként (hatévenként) vízbázis-védelmi és vízkészlet-védelmi szempontból felül kell vizsgálni.

Az országtérkép alkalmazásával kizárható, hogy a vízbázist és ennek folytán az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésében védendőként megjelölt tárgyi kört veszélyeztető tevékenység legyen végezhető. Az országtérkép közzététele és folyamatos aktualizálása biztosítja az ivóvízbázis védelme érdekében szükséges garanciákat. A közműves ivóvízellátásba be nem kötött ingatlanok esetében a háztartási célú vízhasználat igénybevételének a törvénymódosítás szerinti egyszerűsítésével érvényesül az Alaptörvény XX. cikke szerinti ivóvízhez való hozzáférés joga a megfelelő vízminőségű területeken. Így a gazdaságosan nem közművesíthető területeken is biztosítható a vízellátás.

A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a Víz Keretirányelv) előírja a felszíni édesvizek és a felszín alatti vizek kitermelésének szabályozását. E nemzeti szabályozásokat rendszeresen felül kell vizsgálni, és ahol szükséges, korszerűsíteni kell. A tagállamok mentesíthetik az ilyen szabályozások alól az olyan vízkivételeket, amelyeknek nincs jelentős hatása a vizek állapotára.

Az országtérkép meghatározza a vízkészlet-védelmi szempontból érzékeny területeket, amelyeket vizuálisan jól elkülöníthetően jelenít meg. A vízkészlet-védelmi szempontból érzékeny területeken a háztartási kút létesítése bejelentéshez kötött. A törvénymódosítás értelmében háztartási kutakat az első vízzáró rétegig (de legfeljebb 50 méterig) és meghatározott vízmennyiség kitermelésére (500 m³/év) lehet létesíteni. E kutak – szabályos kialakítás és elhelyezés esetén – a vízkészlet-védelmi szempontból kockázatot nem jelentő területeken nem okoznak jelentős környezeti hatást és nem veszélyeztetik az ivóvízellátást biztosító jelenlegi és távlati vízbázisokat, ezért a Víz Keretirányelv alapján mentesíthetők a szabályozás alól.

3. §

A törvénymódosítás az ivóvízbázist, karszt- és rétegvíz-készletet (összefoglalóan érzékeny vízkészletet) érintő területen az 50 méteres mélységet és az első vízzáró réteget el nem érő háztartási kút létesítését, üzemeltetését és megszüntetését az engedélyköteles körből átsorolja bejelentés-kötelessé. Az állami kontroll a bejelentést fogadó vízügyi hatóságnál így megmarad.

A törvénymódosítás egyidejűleg a jegyzői engedélyezés alá tartozó háztartási kutaknál azt a változást vezeti be, hogy a jövőre vonatkozóan megszünteti az 50 méternél nem mélyebb és az első vízzáró réteget el nem érő háztartási kutak engedélyezési kötelezettségét, ha azok nem érintenek érzékeny vízkészletet. Az engedélyezés megszüntetése azokra a háztartási célú kutakra vonatkozik, amelyek vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területeken található és kizárólag talajvizet vagy parti szűrésű vizet termelnek.

A vízügyi hatóság a háztartási kutak körét hivatalból ellenőrizheti.

Mezőgazdasági öntözési kutak esetében a vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatmentesként meghatározott területeken az ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő kutakat az öntözési igazgatási szervként eljáró Nemzeti Földügyi Központhoz tett bejelentéssel lehet létesíteni, üzemeltetni vagy megszüntetni. Az e feltételeknek meg nem felelő – különösen a vízkészlet-védelmi országtérképen vízkészlet-védelmi szempontból kockázatosként meghatározott – területek vonatkozásában a vízjogi engedélyezési eljárást le kell folytatni. A bejelentett vagy vízjogi engedély alapján működtetett mezőgazdasági kút a víz mennyiségének mérését biztosító digitális kútvízmérő alkalmazásával üzemeltethető.

4. §

A vízgazdálkodásról szóló törvény hatályos rendelkezése értelmében az engedély hiányában létesített kutak utólagos engedélyezésének (fennmaradási engedély) meghatározott ideig történő kérelmezése esetén az ügyfél mentesül a vízgazdálkodási bírság alól. A törvénymódosítás e bírságmentességet a korábban engedély hiányában létesített, és az engedélykötelesből engedélymentes körbe átsorolt háztartási kutakra is kiterjeszti az egyenlő elbánás elve alapján.

5. §

A 2024. január 1. előtt engedély hiányában létesített, az ötven méter talpmélységet meg nem haladó és az első vízzáró réteget el nem érő *mezőgazdasági öntözési célú kút* engedély vagy bejelentés nélkül fennmaradhat.

Az ötven méter talpmélységet meghaladó vagy az első vízzáró réteget áttörő mélységű *mezőgazdasági öntözési célú kút* létesítésére vagy a korábban engedély nélkül létesített ilyen kút fennmaradására azonban csak vízjogi engedélyezési eljárás alapján van lehetőség.

A vízgazdálkodásról szóló törvény hatályos rendelkezése értelmében az engedély hiányában létesített kutak utólagos engedélyezésének (fennmaradási engedély) meghatározott ideig történő kérelmezése esetén az ügyfél mentesül a vízgazdálkodási bírság alól. A törvénymódosítás e

bírságmentességet a korábban engedély hiányában létesített, és az engedélykötelesből engedélymentes körbe átsorolt mezőgazdasági öntözési célú kutakra is kiterjeszti az egyenlő elbánás elve alapján.

6. §

A törvénymódosítás az engedélyezési kötelezettség megszüntetését visszamenőleges hatállyal rendeli el. Így a törvénymódosítás alkalmazandó a törvénymódosítás hatálybalépésének időpontjáig engedélyezési kötelezettség alá eső, de engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített, 50 méternél nem mélyebb és az első vízzáró réteget el nem érő háztartási kutakra, ideértve azokat is, amelyeket vízkészlet-védelmi szempontból kockázatosnak, érzékenynek minősülő területen alakítottak ki.

A 2024. január 1. előtt engedély nélkül létesített, ötven méternél nem mélyebb és az első vízzáró réteget nem érintő háztartási kutakat a jogalkotó teljes körűen mentesíti az engedélyezési kötelezettség alól. A törvénymódosítás így a 2024. január 1. előtt létesített, engedéllyel nem rendelkező, 50 méternél nem mélyebb, vízzáró réteget el nem érő háztartási kutakat jogszerűen létesítettnek minősíti.

A rendelkezéssel a jogalkotó a korábban engedély nélkül létesített háztartási kutak jogi helyzetét rendezi.

7. §

Az országtérképet első alkalommal 2023. augusztus 31-ig kell közzétenni. Ezzel biztosított, hogy bizonytalan jogi helyzet hosszabb ideig ne álljon fenn, hanem minden érintett számára mielőbb – a tudományos vizsgálatok elvégzéséhez szükséges legrövidebb időn belül – megismerhetővé váljon az ország területének vízkészlet-védelmi besorolását tartalmazó térkép.

8. §, 1. melléklet

A törvényjavaslat szabályozásának tárgyát képező háztartási kút meghatározása érdekében a törvényjavaslat rögzíti a háztartási vízigény fogalmát. A háztartási vízigény a természetes személy évi 500 m³-t meg nem haladó mértékű, ivóvíz-ellátási célú vagy a személyes és a háztartásban felmerülő vízszükségletét kielégítő vízhasználatot jelenti. E definíció megállapításával a törvényjavaslat a vízkivételre mennyiségi korlátot rögzít. Az új szabályozás tehát a házi vízigényt kielégítő, sekély mélységű kutakra terjed ki.

9. §

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.